

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

AUTORKA: Zdena FILÍPKOVÁ, DiS.

VEDOUCÍ PRÁCE: PhDr. Zuzana HADJ MOUSSOVÁ

V současné době se v souvislosti s konstatovaným nárůstem výchovných problémů mezi mládeží obrací znovu pozornost k vytváření příležitostí smysluplného využívání volného času školní mládeží. Vzniká celá řada nových typů zařízení a typů práce pro starší děti a dospívající, nejčastěji jako součást činnosti neziskových organizací. Vazba na neziskové organizace je výhodná v tom, že dobrovolníci v nich pracující jsou nakloněni netradičním způsobům práce s mládeží a jejich aktivity jsou pro děti a mládež přitažlivé. Na druhé straně však existuje nutnost odborného dohledu vzhledem k rizikům, která neodborná a nezvládnutá činnost s často problematickou mládeží může přinášet jak pro klienty zařízení tak i pro dobrovolníky v nich pracující. Navíc se situace v této oblasti často mění, neziskové organizace a jejich zařízení vznikají a zanikají a situace se stává do určité míry nepřehlednou. Autorka se proto ve své rozsáhlé diplomové práci zaměřila na zmapování současné situace v oblasti nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. Přináší tak vhled do celé problematiky i řadu informací, které mohou být využity zájemci o práci v této oblasti.

Záběr, který práce představuje je úctyhodně široký. Autorka v teoretické části sleduje nejdříve problematiku výchovy v průběhu dějin naší civilizace od antiky až do současnosti. Zvláště podrobně se věnuje dvacátému století - "století dítěte", kdy se výchovná problematika dostala do popředí veřejného i odborného zájmu. Autorka se také zabývá vývojem v našich zemích, což je důležité už proto, že konkrétní historie a tradice ovlivňují dění v této oblasti až do současnosti. V dalších kapitolách teoretické části pak přináší historický přehled vývoje pojetí volného času, za přínosné považují i teoretický vhled do této oblasti v kapitole 2.3. V této souvislosti jen poznámka - z formálního hlediska by bylo vhodnější poslední část této kapitoly oddělit a uvést samostatně (např v kapitole 4). V dalším textu autorka sleduje danou problematiku z hlediska vývojové a sociální psychologie, pedagogiky a dalších oblastí. Celá tato část představuje kvalitní

teoretické zázemí pro konkrétní výklad problematiky nízkoprahových sociálních služeb. Tomu je věnována závěrečná kapitola teoretické části. Celkově považuji teoretickou část práce za velmi kvalitní a fundovanou sondu do problematiky výchovy, autorka zde shromáždila v jednom textu informace, které slouží jako solidní základ pro praktickou aktivitu v oblasti výchovy ve volném čase.

Druhá část práce je tvořena dvěma kapitolami. V první z nich autorka navazuje na teoretickou část, ale už se konkrétněji zaměřuje na klientelu nízkoprahových zařízení. Tato kapitola vlastně popisuje možný rozsah činností nízkoprahových zařízení prostřednictvím vymezení potencionálních problémů klientů. Zde opět autorka svou analýzu zakotvuje v teoretických poznatech (problematika normality a patologie apod.), které pak vztahuje k problémům, se kterými se potýkají zvláště dospívající. Tuto část práce považuji za zvláště přínosnou. Druhá kapitola této části je věnována prezentaci sondy, kterou autorka provedla v několika nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež. Její záběr mohl být širší, pokud by na její dotazník odpovědělo více respondentů, ale návratnost odpovědí je obvyklý problém této metody. Přesto autorka kvalitní analýzou výsledků dokázala popsat situaci ve zkoumaných zařízeních, její analýza a prezentace výsledků je velmi pečlivá, vzhledem ke složitosti dotazníku však není vždy jednoduše přehledná. Zde bych chtěla ocenit schopnost autorky zkritizovat svůj vlastní nástroj, je schopna rozpoznat nevhodně formulované případně nadbytečné otázky a naopak si uvědomuje mezery v otázkách (nepoložené otázky, limity), které se vyjevily až při zpracování výsledků. Oceňuji tento přístup, protože jím autorka prokazuje schopnost nadhledu a odbornou zodpovědnost, se kterou se leckdy nesetkáme ani v pracích renomovaných autorů.

Celkově je práci možno hodnotit pozitivně jednak pro rozsáhlé teoretické zakotvení tak i pro způsob, jakým se autorka vypořádala s výzkumnou částí. Pouze třetí část práce je podle mne vlastně částí příloh, je zcela jistě velmi užitečná, protože shromažďuje existující dokumenty, nelze ji však považovat za součást práce v tom smyslu, že se nejedná o vlastní text autorky. Je to ovšem pouze drobný formální nedostatek.

K autorce mám dva dotazy:

1) Jaké rizikové faktory podle ní existují v činnosti neziskových zařízení pro děti a mládež - ať už se něco podobného ukázalo v její sondě nebo to vyplývá z poznatků, obsažených v diplomové práci?

2) V závěru druhé části práce (str.115 -116) přináší autorka přehled dílčích výzkumných otázek - nijak je však nekomentuje. Mohla by tento komentář doplnit při obhajobě?

Diplomová práce Z. Filípkové podle mého názoru dokládá orientaci autorky v teoretické problematice, schopnost práce s literaturou i s konkrétními daty, autorka také prokazuje schopnost samostatného uvažování. Práce splňuje nároky, kladené na diplomové práce a proto ji doporučuji k obhajobě.

Doporučené hodnocení: výborně

V Praze 12.1.2007